

Statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om användningen av radiofrekvenser och om en frekvensplan i landskapet Åland

Huvudsakligt innehåll

Det föreslås att statsrådets förordning om användningen av radiofrekvenser och om en frekvensplan i landskapet Åland (1244/2014, nedan *frekvensförordningen*) ändras. Syftet med ändringen är att utöka spektrumet av frekvenser som får användas för myndighetskommunikation på Åland i syfte att säkerställa en trygg myndighetskommunikation i området och för att myndighetsnätet på Åland ska motsvara myndighetsnätet på det finländska fastlandet. Det frekvensområde som anvisats för televisionsnät föreslås bli ändrat så att det motsvarar frekvensområdet enligt den frekvensförordning som gäller det finländska fastlandet. Samtidigt görs i förordningen andra uppdateringar genom vilka dess innehåll anpassas till den tekniska utvecklingen och till nuläget. Efter de föreslagna ändringarna kommer frekvensförordningen för Åland i tillämpliga delar att motsvara frekvensförordningen för det finländska fastlandet, som uppdaterats genom en ändringsförordning (101/2026) som trädde i kraft den 30 januari 2026.

Förordningen avses träda i kraft den 16 april 2026. Bestämmelserna i 2 och 3 § föreslås dock träda i kraft först den 6 september 2026.

Bakgrund och författningsgrund

En ändring av frekvensförordningen föreslås för att den användning av radiofrekvenser som fastställs i förordningen i tillämpliga delar ska motsvara den frekvensförordning som gäller det finländska fastlandet (statsrådets förordning om användningen av radiofrekvenser och om en frekvensplan, 1246/2014) och för att trygga mer heltäckande verksamhetsförutsättningar för myndighetsnät i landskapet Åland. Samtidigt görs i frekvensförordningen andra uppdateringar som syftar till att förenkla innehållet. Detta genomförs genom att man i tillämpliga delar slår samman och förenhetligar paragrafer och anpassar förordningen till den tekniska utvecklingen och till kraven på teknikneutralitet. I fråga om det frekvensområde som anvisats för televisionsverksamhet föreslås det att förordningen ändras så att den motsvarar frekvensförordningen för det finländska fastlandet.

I självstyrelselagen för Åland (1144/1991) fastställs behörighetsförhållandena mellan riket och landskapet. Enligt 27 § 40 punkten i självstyrelselagen har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om televäsendet. Enligt 30 § 6 punkten i självstyrelselagen ska riksmyndigheterna se till att landskapet erhåller frekvenser som behövs för radio- och televisionssändningar i landskapet. Med stöd av 33 § i självstyrelselagen ska landskapsregeringens utlåtande i saken inhämtas innan statsrådet eller ministeriet utfärdar föreskrifter som uteslutande gäller landskapet eller som annars har särskild betydelse för landskapet. Ålands landskapsregering har den 10 mars 2026 i samband med remissbehandlingen av utkastet till förordning gett ett bifallande utlåtande i saken.

Enligt 95 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) fastställs de allmänna principerna för användningen av frekvenser enligt 3 mom. i den paragrafen genom förordning av statsrådet. Det föreslås att frekvensförordningen utfärdas med stöd av 95 § 1 mom. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation.

Beredning

Förslaget har beretts som tjänsteuppdrag vid kommunikationsministeriet. I beredningen har även Transport- och kommunikationsverket deltagit. Ålands landskapsregering har informerats om den kommande uppdateringen av frekvensförordningen och om hur uppdateringen framskrider. Ett utlåtande av Ålands landskapsregering i ärendet begärdes i enlighet med 33 § i självstyrelselagen för Åland den 27.2.2026 i samband med remissbehandlingen.

Kommunikationsministeriet begärde under perioden 27.2.2026–27.3.2026 utlåtanden om förordningsändringen via webbplatsen utlatande.fi.

Utlåtande lämnades av Transport- och kommunikationsverket, Suomen Erillisverkot Oy, Centralkriminalpolisen och Ålands landskapsförvaltning. Dessutom meddelade arbets- och näringsministeriet, försvarsministeriet, justitieministeriet, finansministeriet och undervisnings- och kulturministeriet att de inte har något att yttra i ärendet.

I utlåtandena understöddes ändringen av förordningen. Centralkriminalpolisen konstaterade att förenhetligandet av frekvensplanen för radiofrekvenser så att den motsvarar den som gäller det finländska fastlandet kan understödjas. Erillisverkot Oy ansåg att det är bra att det finns frekvenser som är särskilt reserverade för myndighetsverksamhet och med vars hjälp man kan säkerställa att tjänsterna fungerar också i extrema situationer. Ålands landskapsregering konstaterade i sitt utlåtande att de föreslagna ändringarna är rättidiga och främjar den tekniska utvecklingen. Transport- och kommunikationsverket ansåg att innehållet i utkastet och de bakomliggande målen kan understödjas och är centrala med tanke på en effektiv användning av frekvenser och ett ändamålsenligt utbud av elektroniska kommunikationstjänster i framtiden.

De huvudsakliga konsekvenserna

Det föreslås att bestämmelserna i 2 § i frekvensförordningen som gäller televisionsnät ändras så att det frekvensområde som ska användas för televisionsverksamhet minskas från nuvarande 470–694 megahertz till 470–614 megahertz. Därmed kommer förordningen att motsvara frekvensförordningen för det finländska fastlandet, där det frekvensområde som anvisats för televisionsnät kommer att minskas till 470–614 megahertz från och med den 11 januari 2027. För koncessionspliktig televisionsverksamhet i landskapet ska det i fortsättning anvisas två kanalknippen och två kanaler för sändning, vilket motsvarar den nuvarande omfattningen av antenntelevisionsverksamheten. Samtliga tv-kanaler som för närvarande sänds via antennätet i landskapet Åland kommer fortfarande att rymmas i två kanalknippen, vilket kan genomföras

med det snävare frekvensområdet. Ändringen av 2 § föreslås träda i kraft den 6 september 2026 genom en ikraftträdandebestämmelse.

Det föreslås att 3 § i frekvensförordningen ändras så att det frekvensområde som ska användas för verksamhet i de kognitiva radiosystemen även i framtiden ska motsvara det frekvensområde som ska användas för televisionsverksamhet. Ändringen motsvarar ändringen av den författning som gäller det finländska fastlandet och bedöms inte ha några konsekvenser för möjligheterna att använda dessa nät på Åland, eftersom sådana radionät som nu utesluts inte är i användning. Genom ändringen av frekvensförordningen bekräftas således det som är nuläget i fråga om användningen av näten. Dessutom förverkligar ändringen målet enligt 1 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation att trygga en effektiv användning av radiofrekvenser. Ändringen av 3 § föreslås träda i kraft den 6 september 2026 genom en ikraftträdandebestämmelse.

Det föreslås att 5, 6 och 7 § i frekvensförordningen upphävs. I 8 och 9 § föreslås tekniska ändringar på så sätt att omnämmanden av tidigare specificeringar av frekvensområden, teknik som ska användas och frekvensindelningar som i nuläget saknar betydelse eller är föråldrade stryks. Syftet med ändringarna är att förenhetliga bestämmelserna och anpassa dem så att de bättre motsvarar nuläget beträffande användningen av frekvenser, den tekniska utvecklingen och kraven på teknikneutralitet.

I 10 § 1 mom. föreslås ytterligare frekvensområden för användning i myndighetsnät, och paragraftexten ses över så att den motsvarar nuläget beträffande myndighetsnäten. Det föreslås att 10 § 2 mom. upphävs eftersom myndigheterna använder fler än ett myndighetsnät. Genom ändringen av 1 mom. fogas till det nät som används för myndighetskommunikation på Åland ytterligare frekvensområden, så att det motsvarar spektrumet av frekvenser som används för myndighetskommunikation på det finländska fastlandet. På detta sätt kan man säkerställa en smidig och störningsfri myndighetskommunikation och trygga tillräcklig kvalitet och kapacitet för tjänsterna i myndighetsnäten i hela landet.

Specialmotivering

Det föreslås att 2 § 1 mom. i frekvensförordningen ändras så att det frekvensområde som anvisats för televisionsverksamhet minskas från nuvarande 470–694 megahertz till 470–614 megahertz. Den föreslagna ändringen baserar sig på beredningen av en ny koncessionsperiod för nät- och programkoncessioner avseende tv-sändningar via antennätet för det finländska fastlandet. Vid beredningen bedömdes det att ändringen skulle främja målet om en effektiv användning av radiofrekvenser enligt 1 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation.

Vid beredningen av koncessionsperioden för antenn- och nätkoncessioner för det finländska fastlandet bedömdes det att man genom att i det frekvensband som för närvarande används för tv-sändningar via antennätet inte längre använda det övre frekvensbandet (614–694 megahertz) för televisionsverksamhet kommer att möjliggöra att det frekvensområdet initialt kan utnyttjas exempelvis för testverksamhet inom mobil kommunikation. Detta 600 MHz-band ses som betydelsefullt i ett framtidsperspektiv och betraktas som ett värdefullt frekvensområde särskilt med tanke på utbyggnaden av ett heltäckande mobilnät.

Frekvensområdet har väckt intresse särskilt med tanke på 6G-näten. Också i den nationella 6G-färdplanen konstateras det att Finlands mål är att främja möjligheten att använda frekvenser under 700 megahertz för mobil kommunikation (Kommunikationsministeriets publikationer 2025:6, s. 23, på finska, sammandrag på svenska). För landskapet Ålands del kommer ett smalare frekvensområde inte att påverka tv-sändningar via antennätet, eftersom de kanaler som för närvarande används för sändning redan använder det smalare frekvensområdet, dvs. frekvensområdet 470–614 megahertz.

I 2 § 2 mom. i frekvensförordningen föreslås en ändring av det frekvensområde som anvisats för radiomikrofoner så att det motsvarar frekvensområdet för radiomikrofoner i frekvensförordningen för det finländska fastlandet. Momentets finska ordalydelse föreslås också bli ändrad så att omnämmandet av att frekvensområdet 694–790 megahertz anvisas för radiomikrofoner stryks i momentet, eftersom användningen av det frekvensområdet för radiomikrofoner har upphört vid utgången av 2016. Genom den föreslagna ändringen korrigeras dessutom skillnaderna mellan den finska och den svenska versionen av den gällande förordningen. De föreslagna ändringarna förtydligar förordningstexten och är av teknisk natur och de överensstämmer med den nuvarande användningen av frekvenser. Det frekvensområde som för närvarande är anvisat för radiomikrofoner ändras således inte.

Det föreslås att 2 § 3 mom. ändras så att det för koncessionspliktig televisionsverksamhet i landskapet i stället för nuvarande tre kanalknippen ska anvisas två kanalknippen. I landskapet Åland har koncessionshavaren för närvarande endast två kanalknippen som används för sändning. De tv-kanaler som för närvarande sänds ryms i dessa två kanalknippen. Vid beredningen av den nya koncessionsperioden för nät- och programkoncessioner avseende tv-sändningar via antennätet för det finländska fastlandet har det bedömts att antalet tv-kanaler som sänds i antennätet sannolikt inte kommer att öka i framtiden utan att utvecklingen snarare kommer att vara den motsatta.

I 2 § 2 mom. föreslås dessutom sådana ändringar som syftar till att förtydliga förordningstexten och bringa den i överensstämmelse med den nuvarande användningen av frekvensområdet. Av de sändningskanaler som avses i paragrafens 4 mom. och som är avsedda att användas för tv-sändningar via antennätet används kanal 35 inte längre för sändning. Därför föreslås det att omnämmandet av kanalen stryks i frekvensförordningen. Den föreslagna ändringen är av teknisk natur och motsvarar den nuvarande användningen av frekvenserna.

Ändringarna i 2 § föreslås träda i kraft genom en ikraftträdandebestämmelse den 6 september 2026, då den nya nätkoncessionsperioden för tv-sändningar via antennätet inleds i landskapet Åland. Beredningen av nätkoncessionsperioden är under arbete vid kommunikationsministeriet, och koncessionsperioden avses i tillämpliga delar, exempelvis i fråga om koncessionernas löptid, motsvara den nya koncessionsperiod för nät- och programkoncessioner avseende tv-sändningar via antennätet för det finländska fastlandet, som inleds den 11 januari 2027. Utkastet till utlysning av nätkoncession för Åland är på remiss under perioden 10.3–8.4.2026.

Det föreslås att 3 § i frekvensförordningen ändras så att det frekvensområde som anvisats för kognitiva radionät också i framtiden ska motsvara det frekvensområde som anvisats för televisionsverksamhet. Kognitiva radionät har inte använts för kommersiell verksamhet och det har enligt Transport- och

kommunikationsverket inte på länge funnits någon efterfrågan på dem. Efter de föreslagna ändringarna kommer det regionalt att finnas lediga frekvenser för kognitiva radionät i frekvensområdet under 614 megahertz. Den föreslagna ändringen är av teknisk natur och motsvarar den nuvarande och förväntade framtida användningen av frekvenserna. Ändringarna föreslås genom en ikraftträdandebestämmelse träda i kraft den 6 september 2026, då den nya nätkoncessionsperioden för tv-sändningar via antennätet inleds i landskapet Åland.

Det föreslås att 5, 6 och 7 § i frekvensförordningen upphävs, eftersom de koncessioner för mobiltelenät som beviljats i landskapet Åland är teknikneutrala och det således inte är nödvändigt att definiera nätteknik på förordningsnivå. Det föreslås att de frekvensområden som anges i 5 och 6 § flyttas till 9 § 1 mom. Då kommer dessa frekvensområden att regleras i förordningen på ett teknik neutralt och enhetligt sätt. Även 7 § i förordningen föreslås bli upphävd, eftersom det digitala bredbandiga 2000-mobiltelenät som nämns i paragrafen inte längre är i användning och det frekvensområde som anges i paragrafen har anvisats för annan användning genom Europeiska kommissionens beslut (EU) 2016/339. De föreslagna ändringarna förtydligar frekvensförordningen, förenklar förordningstexten och överensstämmer med den nuvarande användningen av frekvenser och den tekniska utvecklingen.

I 8 § i frekvensförordningen stryks omnämningarna av bredbandig användning av frekvensområdet. Ändringen är teknisk, eftersom den begränsade mängden frekvenser inom frekvensområdet inte möjliggör bredbandsnät inom frekvensområdet. I de gällande koncessioner som avser frekvensområdena nämns dessutom inte användning av bredbandsnät inom frekvensområdet.

De ändringar som föreslås i 9 § i frekvensförordningen avser förenkling av förordningstexten och sammanslagning i tillämpliga delar av andra paragrafer och moment. Bestämmelserna i 9 § 1 mom. ändras så att till momentet fogas de frekvensområden som anges i 5 och 6 § och de frekvensområden som anges i gällande 9 § 2–4 mom. I och med den föreslagna ändringen kommer alla frekvensområden för markbundna system som kan tillhandahålla elektroniska kommunikationstjänster att regleras i ett enda moment. Samtidigt föreslås det att 9 § 2–4 mom. upphävs. Även denna ändring syftar till att förtydliga förordningstexten.

Det föreslås att frekvensområdet för det riksomfattande digitala myndighetsnätet i 10 § ändras så att för myndighetsnätverksamheten i fortsättningen utöver de nuvarande frekvensområdena 380–386 megahertz och 390–396 megahertz dessutom ska användas frekvensområdena 698–703 megahertz och 753–758 megahertz. Bestämmelsen i 10 § 2 mom. föreslås bli upphävd, eftersom myndigheterna använder fler än ett riksomfattande digitalt myndighetsnät. Termen ”myndighetsradionät” i paragrafens rubrik ändras till ”myndighetsnät” för att motsvara den term som används i rikslagstiftningen. Ett nytt frekvensområde införs i syfte att säkerställa en tillräcklig kvalitet och kapacitet för tjänsterna i myndighetsnätet bland annat vid storolyckor och i situationer där nätet är i särskilt stor användning (exempelvis statsbesök, offentliga tillställningar) samt i glesbygden och i inomhusutrymmen.

Framställan

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås det att statsrådet utfärdar en förordning om ändring av statsrådets förordning om användningen av radiofrekvenser och om en frekvensplan i landskapet Åland.

Ikraftträdande

Förordningen föreslås träda i kraft den 16 april 2026. Bestämmelserna i 2 och 3 § föreslås dock träda i kraft först den 6 september 2026.

Föredragande

Kommunikationsrådet Ulla Kaleva, kommunikationsministeriet